

בסמיכות, כמו (קהלת א', ז') מקום שהנחלים הולכים, או (ויקרא, ו', י"ח) במקום אשר תשחט העולה (שד"ר).

ה. המשקה והאופה: יתכן שאין מאמר זה בא להודיע מי הם החולמים רק יודיע בדרך כלל שראו בחלומותיהם נפילה מדרגתם, שאינם במעלת שרים, רק במדרגת משרתיהם, זה נושא על ראשו סל וזה סוחט ענבים על הכוס, וזה גרם להם להיות זועפים (כו"ק).

ח. ופתר אין אתו: כמו ואין פותר אותו (רשב"ם).

ט"ו. מארץ העברים: לפי שהודיע יוסף שהוא עברי לפיכך זכה להקבר בארץ ישראל, אבל משה רבנו שנאמר עליו איש מצרי הצלנו, משמע שלא גלה להם שהוא עברי, לא זכה להקבר בארץ ישראל (על פי ח.).

מארץ העברים: כך נקראה ארץ כנען גם אז! (ה.).

מ ק ץ

פ ר ק ט א

א. ויהי מקץ שנתים ימים: ולא פירש הכתוב תחלת זה החשבון ויתכן להיות סוה החשבון ליציאת שר המשקים מבית הסוהר, או לשבת יוסף שם (א"ע). שנתים ימים: שתי שנים שלמות, כדכתיב (ויקרא כ"ה, כ"ט) ימים תהיה גאולתו, וכן (בראשית כ"ד, נ"ה) ימים או עשור, אבל שנתים בלי ימים היה משמע מקץ שנה ויום אחד, כדכתיב (ויקרא י"ב, ו') בן שנתו, בתוך השנה קורהו בן שנתו (רשב"ם). ופרעה חלם: היה צריך לומר: ויחלם פרעה, אכן הכתוב מוסב על צנין ראשון: קודם חלמו שר המשקים ושר האופים, ועכשו חולם פרעה (על פי אוה"ח). על ה י א ו ר: סמוך ליאור, כמו (במדבר, ב, כ') ועליו מטה מנשה (רד"ק).

ב. מן היאר עלת שבע פרות: שירדו שם לשתות (ח. על פי הרשב"ם).

בריאית בשר: שמנות, כמו ועגלון איש בריא מאד (שופטים ג', ב"ע).

באחו: עמק שבו צמחים (צמחים הגדלים ביחד נקראים אחים והמקום המגדל

אחם נקרא אחו) (על פי א"ע).

ו. והנה שבעי שבלים... צמחות אחריהן: בשבלים הרעות לא נאמר שהן